

درآمد: از امیر کبیر به ناصرالدین شاه: مشغول بودن امیر با کارها و بعد رسیدن حسنعلی خان گروسی مانع دیدار امیر با شاه شده - شاه نامه ها را پیگیری کرده، نامه های اسکندر خان و حمزه میرزا یکی حاضر و دیگری را میرزا سعید در حال نوشتن است - برای نظر شاه خواهد فرستاد.

GIIIA 183

قربان خاکپای اقدس همایونت شوم اولاً که حکم همایون به احضار این غلام شرف بود یافته بود چون کار فوتی در دست بود جسارت کرده اندک مهلتی خواست که صورت داده شرفیاب شود. بعد برخواستہ در اثنای راه بود حسنعلی خان رسید که قبله عالم روحی [فداه] برخواستند و بدین جهت از زیارت خاکپای اعلی محروم ماند. از کاغذها و اخبار استفساری فرموده بودند آنچه رسیده بود به حضور مبارک فرستاد در باب کاغذهای اسکندر خان سردار و والی فرمایش رفته بود یکی تمام است و یکی در دست میرزا سعید است که می نویسد. معلوم است بی آنکه از نظر اقدس بگذرد نخواهد فرستاد انشاءالله فردا به عرض نظر می رسد. زیاده چه عرضه دارد. امر امر جهانمطاع مبارک است.

پانویشت: حسنعلی خان: حسنعلی خان گروسی، امیر نظام: در دروان سلطنت محمد شاه سرهنگ فوج گروس بود و در عملیات محاصره و فتح هرات شکریت داشت. در 1265 به کمک حسام السلطنه به دفع فتنه ی محمد حسن خان سالار و در 1267 به دفع گروهی از بابیان در زنجان مامور شد. بعدها منصب ها و شغل هایی دیگر یافت و همچنین به سالار لشکر (1298) ملقب شد.

اسکندر خان سردار: اسکندر خان قاجار دولو، معروف به سردار، در زمان ناصرالدین شاه و امیر کبیر حکومت کرمانشاهان را داشت. در آن زمان ایل کاکاوند در نواحی شرقی کرمانشاهان شورش کردند. اسکندر موفق به سرکوبی ایشان شد و عاملین را مجازات کرد. امنیت منطقه و کاروانیان فراهم شد.

والی: حمزه میرزا: حشمت الدوله: فرزند عباس میرزا نایب السلطنه در سال 1255 حاکم زنجان بود و در دوره ی سلطنت محمد شاه والی خراسان بود. در سال 1262 سردار سپاهی بود که همراه با ابراهیم خلیل خان سرتیپ و محمد علی خان سرتیپ علیه حسن خان سالار در خراسان جنگید (به سند شماره ی 29 GIIIA از همین مکاتبات رجوع کنید) اما پس از هشت ماه، امیر کبیر او را به تهران فراخواند و حاکم آذربایجان کرد و در عوض حسام

السلطنه، عموی ناصرالدین شاه را به جای او برای سرکوبی حسن خان سالار فرستاد. او بود که غائله را تمام کرد.

میرزا سعید: چندین بار نام وی در این مجموعه سندها آمده است: میرزا سعید خان انصاری، موتمن الملک، است که امیر کبیر در سال 1264 او را به خدمت گرفت و به دلیل داشتن خط خو، منشی و کاتب اسرار امیر شد. در سال 1268، دبیر مهم خارجه و ملقب به "موتمن الملک" شد و یک سال بعد وزیر امور خارجه گردید. سمت هایی دیگر و کنار منصب وزارت دارا بود اما بیش از سی سال سابقه خدمت در وزارت خارجه داشت. سید موسی مستوفی آشتیانی شرحی بر میرزا سعید خان بالای سند شماره ی 146 GIHA در همین مجموعه نوشته است که می توانید به آن مراجعه کنید.

The Ghani Collection at Yale